

ESIC Nieuwsbrief

Europees Studie- en Informatiecentrum. v.z.w.

Esic is lid van de Europese Beweging België en UEF België

In dit nummer

Politieke Unie	5
Buitenlands beleid	7
Interne markt	11
Energie	12
Groei en Werk	12
Milieu	14
Eurozone	15
Griekenland	15
Migratie	17

✕ *Opinie*

Is Europa echt in crisis? Is het zo slecht gesteld dat we binnenkort de ontbinding van de Europese Unie mogen verwachten? Dat willen ons een aantal personen doen geloven.

Inderdaad Europa schiet tekort. Hierbij mogen we ons kortlopend geheugen niet volgen, maar moeten we ons afvragen wat de onderliggende redenen zijn. Twee vaststellingen: vooreerst heeft Europa een aardig palmares van crises achter de rug, die het heeft overleefd en ten tweede ligt de oplossing van die crises dikwijls in 'onbekend terrein', waar er geen Europese 'remedies' klaarliggen. Die moeten tijdens moeizame onderhandelingen worden geconcipeerd.

Deze onderhandelingen verlopen meestal chaotisch en langs een onduidelijk pad. De oplossingen worden later als vanzelfsprekend voorgesteld, maar worden verder niet toelicht aan de bevolking. Die verstaat het niet meer (het zijn vooral technische oplossingen) en die vervreemdt hoe langer hoe meer van de bestuurders van Europa.

Toegegeven het spektakel dat de regeringsleiders in de Europese Raad opvoeren is niet altijd een voorbeeld van harmonie, logica en solidariteit. Zij hebben zich de laatste jaren steeds meer besluitvormingsbevoegdheid toegeëigend. De gevolgen zijn soms rampzalig.

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

Bankrekening:
BE872200316957-94
PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers

Tijdens de behandeling van een crisis worden andere dringende problemen naar de achtergrond verschoven. Deze 'one-issue-at-a-time' van de Europese Raad is geen blijk van goed bestuur. Een volle agenda betekent niet dat alle punten in de korte tijd van hun samenkomst kunnen worden behandeld. Bovendien vergadert de Europese Raad zeer onregelmatig. De Raad buigt zich over een crisis wanneer die al in alle hevigheid woedt. Een Unie van 500 miljoen inwoners moet over een permanent bestuursorgaan beschikken dat de uitdagingen pro-actief en met de expertise aangepakt.

Europa heeft daarom dringend nood aan een Europese regering, met een welomschreven mandaat, dat de gemeenschappelijke Europese belangen behartigt. Deze Europese regering moet zich rechtvaardigen ten aanzien van het Europees Parlement door liefst op voorhand instemming van de volksvertegenwoordiging voor haar beleid te krijgen. Die legitimatie gaat over alle beleidsdomeinen en verschilt grondig van het huidige systeem.

In de huidige praktijk zien we de kortzichtige nationale standpunten overheersen. Zodoende worden de problemen onvolledig opgelost en worden de hete hangijzers naar 'later' verschoven. Aan technische oplossingen wordt wel, en soms moeizaam gewerkt, maar aan politieke of institutionele oplossingen komt men niet toe o.m. door een gebrek aan tijd en zeker door een gebrek aan politieke wil. De nationale regeringsleiders vrezen dat als er één stukje uit de bestaande institutionele regeling (verdrag) wordt gehaald het Europese politieke systeem in zijn geheel kan imploderen.

Deze doodsangst verbergt een diepere oorzaak: als gevolg van een zeer voortvarende uitbreiding van de EU in 2004 en 2007 is de heterogeniteit van de Europese Unie danig toegenomen dat de tegenstellingen noord-zuid en west-oost gevaarlijke proporties hebben gekregen. Hieruit politieke conclusies trekken is voor de meeste regeringsleiders een stap te ver. Helaas, want fundamentele verdeeldheid kan niet onder de mat worden geveegd. Die werkelijkheid wreekt zich: politiek immobilisme en een zielig beeld van onmacht. Dat stemt niet tot optimisme of vertrouwen in de toekomst. De bevolking verliest hier duidelijk de moed bij. Een hoopvol toekomstperspectief ontbreekt.

Toch moet een gezamenlijk project, zowel maatschappelijk als politiek, Europa in staat stellen zijn toekomst zeker te stellen. Wellicht moet er een Europa komen dat op een heel andere leest geschoeid is dan dat wat we vandaag kennen.

Heterogeniteit is een feit. De impliciet nagestreefde objectieven van de lidstaten inzake de toekomst van Europa zijn zo tegenstrijdig dat hiermee rekening moet worden gehouden. Een moedige en noodzakelijk stap bestaat erin die verscheidenheid te erkennen door een tweesnelheden beleid (ook differentiëring genoemd) te aanvaarden.

Deze stap mag niet onderschat worden, maar is toch noodzakelijk. Hoe kan die worden gerealiseerd? De interne markt blijft voor alle 28 lidstaten de norm en wordt op een communautaire basis verdergezet. De Eurozone anderzijds zet de stap naar een Politieke Unie, via een economische regering, later aangevuld door een politieke Unie volgens federaal model. In het beste geval nemen alle 19 lidstaten van de Eurozone deel aan dit politieke project dat geleidelijk wordt ingevoerd volgens een stappenplan en een tijdsas die op voorhand worden afgesproken.

Zelfs bij de 19 eurozone-lidstaten kunnen nog nationalistische reflexen aanwezig zijn. Iedereen moet er zich van bewust zijn dat interne solidariteit maar kan werken binnen een federaal bestel. Hierin zijn de begrippen verantwoordelijkheid en respect voor afspraken geen loze

begrippen. De eurozone-lidstaten moeten die principes toepassen. Dat veronderstelt dat de economische prestaties dicht bij elkaar moeten liggen. Een federaal politiek systeem waarin er bij meerderheid kan worden beslist, waarin de legitimatie door democratische controle en de effectiviteit door iedereen wordt geaccepteerd en toegepast, is maar mogelijk indien de lidstaten blijf geven van een groot onderling vertrouwen.

Het moment om deze stap te zetten komt met de dag dichterbij. In afwezigheid van die beslissing blijft onze welvaart, voorspoed en economische groei in de eurozone veel lager dan potentieel mogelijk. Hebben onze beleidsvoerders het recht om ons dat te ontzeggen omwille van een aantal ongeloofwaardige redenen die verwijzen naar een verleden, die in de huidige politieke context niet relevant meer zijn.

De zogenaamd brexit (nml. het VK dat de EU zou kunnen verlaten na het houden van een referendum) betekent een reële dreiging voor de Europese Unie. De vooralsnog onduidelijke eisen van premier Cameron hangen als een zwaard van Damocles boven de Unie. Zullen die eisen verdeeldheid zaaien in de Unie? Zullen er onvergeeflijke toegevingen worden gedaan aan het VK opdat de eenheid van de EU zou worden bewaard? Wat als het VK de Unie verlaat en Schotland in de Unie wil blijven?

Wat ervan zij de Unie mag, via de Europese Raad, met het VK geen voorafgaandelijke onderhandelingen starten zolang de EU zich als geheel niet heeft uitgesproken over een tweesnelheden benadering. Welke 'toegevingen' kan de Europese Unie zich permitteren zolang zij niet heeft afgesproken welke richting het wil inslaan? Indien verkeerd aangepakt kan de EU door het VK worden gegijzeld en verliest de EU elke bewegingsvrijheid. Is dat wat we wensen?

De onafhankelijkheidsdrang van Catalonië legt ook een hypotheek op Europa. Enkel de lidstaten worden erkend door de Europese verdragen. Voor een dergelijke situatie bestaat er geen draaiboek. Dat draaiboek kan worden opgesteld, maar dan moet er rekening worden gehouden met de Spaanse en de Britse regering (en nog vele andere) die hiertegen een veto zullen uitspreken... Wat dan? Een bemiddeling van de Europese Unie is niet waarschijnlijk. Dit onderwerp op de politieke agenda plaatsen zou in ieder geval méér duidelijkheid scheppen en blijf geven van democratische openheid.

De migratiecrisis is een ander voorbeeld van de incoherente aanpak van de individuele lidstaten. De Europese Commissie overspoelt de opeenvolgende vergaderingen van de Raad van ministers van Binnenlandse Zaken met haar voorstellen. Vooral de lidstaten uit Centraal en Oost-Europa verzetten zich tegen elke regeling omdat ze niet betrokken willen worden in een gezamenlijk migratiebeleid. Landsgrenzen worden de ene na de andere gesloten, wat het vinden van een collectieve regeling vertraagt. Het migratieprobleem moet in Europa samen worden opgelost, zo niet wordt het onontwarbaar. Alle hoop ligt bij de onverdroten inzet van de Europese Commissie om de noodzakelijke gezamenlijke aanpak stapsgewijs 'erdoor te duwen'

Vermeldenswaard is de invulling van de sectie **EuropaDebat**, die naast **EuropaInfo**, een plaats is waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een noodzakelijke bewustwording.

De website EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

ONDERSTEUNING EN ADVIES

Contact met Robert Verschooten

Tel: 03/238.97.74

www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be

POLITIEKE UNIE

De stijgende prijs. ‘De vraag is niet of de Europese Unie uiteindelijk greep zal krijgen op de asielcrisis. We weten intussen voldoende over de manier waarop Europa functioneert om te kunnen stellen dat het ten langen laatste altijd oplossingen vindt. De weg erheen is meestal niet om aan te zien, maar als er akkoorden komen die de hinderpaal opruimen, valt dat bezwaar meestal snel weg... Met de crisissen die de Unie de voorbije maanden te bekampen kreeg, wordt duidelijker dat tegenover die ‘successen’ een hoge prijs staat... De tijd die verloren gaat alvorens het noodzakelijke onvermijdelijk wordt, is kostbaar. Aan het weefsel van de Europese Unie wordt in alle richtingen getrokken, tussen noord en zuid en tussen oost en west. Omdat de 28 lidstaten een belangengemeenschap zijn, moet de grote scheuring nog niet meteen worden voorspeld. Iedereen heeft veel te verliezen. maar het zou geruststellender zijn als het crisisbeheer uitging van een grotere urgentie, stelt Bart Sturtewagen. (De Standaard - 25/09/2015)

Het zat er toen niet in. Zou in het begin van de jaren 90 dan echt niemand eraan gedacht hebben dat je aan een muntunie beter een politiek luik koppelt? Natuurlijk wel, zegt professor Steven Van Hecke. Destijds haalden de voorstanders van een politieke unie het maximaal haalbare binnen, maar zelfs na een diepgaande eurocrisis is zo’n verregaande integratie op politiek vlak allesbehalve evident. Veel lidstaten (ook enkele zogenaamde hardliners binnen de eurozone) zijn geen vragende partij. Bovendien is de vraag of zo’n project wel zomaar ‘uit noodzaak’ aan de burgers van de EU kan worden opgelegd. Enige vorm van democratische consultatie lijkt essentieel. Met andere woorden: het is ook vandaag gemakkelijker gezegd dan gedaan en wellicht is er nog niet voldoende draagvlak voor. (De Standaard - 1/08/2015)

Jeugd wacht op een signaal. De aanslepende Griekse crisis heeft te lang de aandacht van de Europese leiders gemonopoliseerd. Het is de hoogste tijd voor de geïntegreerde strategie die Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker heeft aangekondigd. De jeugd (u weet het: jobs, jobs, jobs) wacht op een signaal dat de Unie zich om hen bekommert, stelt Bart Sturtewagen. (De Standaard -28/07/2015)

Apart parlement en regering. ‘De Griekse crisis bewijst dat de landen van de eurozone nood hebben aan een eigen eurozone regering en parlement’. Dat zegt de Franse president François Hollande, die daarmee een oud voorstel van Jacques Delors nieuw leven wil inblazen... De discussie over het democratisch gehalte van de beslissingen die in de eurozone worden genomen is in Frankrijk opnieuw losgebarsten sinds Griekenland nieuwe hervormingen opgelegd kreeg. ‘De bedreiging is niet een teveel aan Europa, maar gebrek eraan’, schrijft Hollande in een open brief. Hij verwijst naar de eurogroep, waarin ministers van Financiën de beslissingen nemen in naam van de lidstaten. Hollande pleit voor een andere werkwijze: een aparte Europese regering met een eigen begroting (hetgeen niet hetzelfde is als eigen financiële middelen), en een parlement dat zorgt voor democratische controle. Hoe dat parlement zich tot het bestaande Europees Parlement verhoudt, zegt de Franse president niet. Vanuit de regering van Merkel kwam tot dusver geen reactie op het voorstel van Hollande. In 1990 werd het voorstel van Delors al tegengehouden door Duitsland. (De Standaard - Wle - 20/09/2015)

Een visie voor Europa. Op 9 september 2015 bracht Jean-Claude Juncker zijn jaarlijkse ‘state of the Union’ voor het Europees Parlement. Hier stelde hij ‘dat er méér Europa in de Unie en ook méér eenheid in de Unie moet komen’. Hij bracht echter in Straatsburg hetgeen steeds méér ontbreekt: méér visie voor de Unie. Hij stelt dat de bevolking nu opkijkt naar Europa dat het voortouw zal nemen in de klimaatconferentie

van Parijs, een Europa dat haar plaats opeist in de wereldeconomie en er zal spreken met één stem en een pan-Europese arbeidsmarkt in het leven zal roepen. Een Europa dat de spaargelden van de bevolking beschermt op Europees niveau en beschikt over een stabiele en sterke muntunie. Een Europa dat zonder schroom zijn historische verantwoordelijkheid zal nemen om de economische crisis en zelfs de structurele last zal helpen lenigen wanneer menselijke levens in gevaar zijn. Een Unie die billijk zal zijn ten aanzien van al haar leden. De uitdaging van Brittannië's trage snelheid van integratie in de EU zal gepast moeten worden aangepakt. De moedigste uitspraak van Juncker was de herbevestiging van Europa's rol in de wereld bij internationale conflictoplossing, hetgeen inhoudt dat Europe een sterkere rol zal spelen op het wereldtoneel. Tenslotte wil Juncker een 'sterke erfenis' overlaten aan de komende generaties en wil hij dat 'onze kleinkinderen trots zullen zijn'. (New Europe - A. Koronakis - 13/09/2015)

Splitst Catalonië zich mogelijk af? De Catalaanse minister-president Artur Mas ziet zich na de verkiezingen van zondag in zijn voornemen gesterkt om zijn regio van Spanje af te scheiden. Zijn separatistische coalitie wil Catalonië herscheppen tot een onafhankelijke staat. De centrale regering in Madrid wil dit koste wat het kost verhinderen. De Spanjaard in de straat blijft vooral zitten met vragen... Mas en zijn separatistische coalitie willen een afscheidingsproces opstarten nu ze de meerderheid hebben in het parlement. Maar in een referendum tellen de stemmen, niet de zitjes. De separatistische partijen behaalde geen meerderheid van stemmen bij de (laatste) regionale verkiezingen... De eenheid van de (Spaanse) natie is in de grondwet verankerd. In die zin is onafhankelijkheid wettelijk zo goed als onmogelijk... Madrid breidde onlangs de bevoegdheden van het grondwettelijk hof uit. De rechters mogen nu het hoofd van een regionale regering uit zijn ambt ontzetten als hij uitspraken van het gerecht naast zich neerlegt. (De Standaard - belga - 25/09/2015)

Gevolgen van een afscheiding? Bijna alle partijen - ook de separatisten - willen in de EU blijven. Toch waarschuwen de politieke leiders van de EU dat Catalonië bij een onafhankelijkheidsverklaring automatisch uit de EU ligt. In Europa is bijna niemand een afscheiding genegen. Vermoedelijk zal het ook lang duren voor Catalonië weer in de EU wordt opgenomen. Catalonië kan de euro blijven gebruiken als betaalmiddel, zoals Montenegro of Kosovo, maar dan zonder invloed op de muntpolitiek van de eurogroep. Catalonië zou ook geen kredieten meer krijgen van de ECB. Bij een afscheiding zal niemand daar een economisch voordeel uit halen. Boeren verliezen hun EU-subsidies. Spanje is ook de belangrijkste afzetmarkt van Catalonië. (De Standaard - belga - 25/09/15)

Brits referendum over lidmaatschap. De Britse kiescommissie verzocht premier Cameron om de vraagstelling in het referendum te wijzigen in: 'Blijft lid van de Europese Unie' of 'Verlaat de Europese Unie'. Officieel zou het referendum in mei 2017 plaatsvinden. Cameron wil die datum vervroegen naar mei 2016 om zodoende de wetgevende verkiezingen in Frankrijk en Duitsland niet te confronteren met het Britse referendum. Cameron zal de campagne 'blijft in de Europese Unie' steunen, maar zal vooraf een pakket proberen te onderhandelen dat sterk genoeg is om de eurosceptische vleugel in zijn partij gerust te stellen. Inmiddels winnen Donald Tusk en Jean-Claude Juncker juridisch advies in over de vraag hoe om te gaan met de Britse eisen over een overdracht van bevoegdheden van Brussel naar Londen. (New Europe - Ilia Roubanis - 6/09/2015)

Brexit zorgen voor de premier. Griekenland en de migratiecrisis hebben de voorbije weken en maanden de Europese Unie zwaar op de proef gesteld. Maar een zo mogelijk groter gevaar voor de EU is het referendum over het Britse lidmaatschap. Binnen de regering-Cameron neemt de zenuwachtigheid daarover toe. Voor het eerst verscheen er een peiling waarin de

voorstanders van een uitstap (met 43% groter worden dan de 40% aanhangers van de status-quo). De reden voor deze verschuiving ligt volgens de opiniepeilers bij de migratiecrisis. Als die aanhoudt, zou nog eens 22% van de EU-getrouwen overwegen voor een brexit te kiezen. Het geeft aan hoe gevoelig het thema ligt voor Cameron. Hij weet dat veel van zijn kiezers helemaal niet gewonnen zijn om meer migranten op te nemen. Opvallend: Cameron heeft het bedrijfsleven gevraagd zich in de komende maanden niet uit te spreken voor het Britse lidmaatschap van de Europese Unie. Het zou, volgens Cameron, de onderhandelingen met Brussel kunnen verstoren. Cameron hoopt dat op de Europese top in december 2015 of uiterlijk maart 2016 duidelijk wordt hoe de kaarten liggen, zodat hij al in juni of september 2016 het referendum kan laten doorgaan. (De Standaard - D. Minten - 8/09/2015)

133 Britse universiteiten spuwen brexit uit.

De Britse universiteiten verzetten zich unaniem tegen een eventuele exit van het VK uit de EU. De brexit zou de wereldwijde reputatie van de Britse universiteiten zwaar aantasten, klinkt het. De universiteiten verenigen zich in de campagne 'Universities for Europe' om in de Europese Unie te blijven. Een brexit zou een enorme impact hebben op het Britse wetenschappelijk onderzoek en het hoger onderwijslandschap. 'Dit is een beslissende moment voor ons allen en voor de toekomst van ons land', stelt het hoofd van de koepelorganisatie van de Britse universiteiten. Op dit moment volgen 125.000 studenten uit de Europese Unie les aan de Britse universiteiten. Dat geeft de economie een boost ter waarde van 3 mia euro en is goed voor 19.000 jobs. 14% van het onderwijzend personeel komt van het Europese continent. Dat de universiteiten niet langer toegang zouden hebben tot andere Europese projecten, zoals het Erasmus-uitwisselingsproject of de Europese onderzoeksfondsen, zorgt ook voor de nodige onrust. (De Tijd - P. Haeck - 27/07/2015)

Ierland en een brexit. Voor Ierland zou een

Britse exit uit de Europese Unie grote implicaties kunnen hebben. Parlementsleden waarschuwen dat Ierland dan geïsoleerd zou worden, aan de periferie van de EU. De handel tussen het VK en Ierland bedraagt iets meer dan 1 miljard euro per week. De hoofdeconoom van de Ierse centrale bank zegt dat de precieze impact van een brexit lastig te meten is omdat de Britse premier Cameron nog niet duidelijk heeft gemaakt op welke manier het VK de Europese Unie zou verlaten, moest het zover komen. (De Tijd - 30/07/2015)

BUITENLANDS BELEID

VS overwegen méér frontlijnontplooiing.

Het Pentagon heeft de vorige maanden gevechtsvliegtuigen in Europa geroteerd voor legeroefeningen in het kader van de Operation Atlantic Resolve. Nu overweegt het Pentagon om zware wapens te pre-positioneren in depots op strategische plaatsen in Oost-Europa. Deze boodschap van standvastigheid vanwege de VS en zijn geallieerden is een antwoord op Poetin's annexatie van de Krim en zijn steun aan de Oekraïense separatisten. Deze pre-positionering moet de horde van talloze goedkeuringen nemen. Rusland van zijn kant belooft zijn grenzen ook militair te versterken. (New Europe - A. Mally - 21/06/2015)

Gevoelige grens tussen Rusland en Finland.

Sinds de Russische annexatie van de Krim en de crisis in Oost-Oekraïne is de waakzaamheid bij de Finse grenswacht verhoogd... Het is een illusie dat de Finnen er op eigen houtje een geloofwaardige defensie op kunnen nahouden.... Navo-lidmaatschap is niet de enig mogelijke vorm samenwerking vindt René Nyborg, oud-ambassadeur. 'Er bestaat in Finland consensus dat verdere militaire samenwerking met Zweden en de Navo wenselijk is. Maar lid worden van de Navo zal meer problemen veroorzaken dan oplossen. De relaties met de grote buur zijn te

belangrijk voor de Finnen om ze in de waagschaal te leggen, zegt Nyborg. Volgens opiniepeilingen is 30 % van de Finnen nu voor toetreding. (De Standaard - J. Eijvoogel - 22/07/2015)

Rusland versterkt zeemacht. De nieuwe zeemachtstrategie van Rusland zal zowel de strategische posities in de Zwarte Zee, de Atlantische Oceaan als in de Middellandse Zee versterken. Dat is een gevolg van wat de Russen zien als een 'ontoelaatbare expansiedrift van de Navo'. (De Standaard - belga - 26/07/2015)

Europa koopt fruit door boycot. De EU verlengt de steunmaatregelen voor boeren die lijden onder het Russisch invoerverbod. Om prijsdalingen tegen te gaan krijgen groentenen fruitproducenten tot volgende zomer een vergoeding als ze hun producten niet op de markt brengen. Sinds Rusland een jaar geleden zijn grenzen sloot, haalde Europa al 770.000 ton fruit en groenten van de markt voor een totaal steunbedrag van 155 miljoen euro. Belgische fruittelers kregen voor 6 miljoen euro steun om hun appels en peren aan de boom te laten hangen. (De Tijd - 31/07/2015)

Gazprom verliest pluimen. De Russische economie zit in recessie, lagere oliepijzen en westerse sancties verplicht Gazprom om zijn productie te verminderen tot een ongezien laag peil. Rusland levert nog steeds een derde van de Europese vraag. Toch heeft de Europese Unie de inspanningen opgedreven om de bevoorrading méér te diversificeren en om interconnectoren te bouwen tussen de Europese landen. Bovendien ontmoeten Gazprom en Rosneft groeiende moeilijkheden om zich te financieren op de internationale markten. (New Europe - K. Geropoulos - 30/08/2015)

Rusland wil import van varkensvlees bannen. Rusland dreigt ermee om definitief de import van Europees en Noord-Amerikaans vlees te verbieden. Een beperking van de Europese varkensstapel dringt zich op. Al in 2000 had Poetin zich tot doel gesteld om

Rusland zelfvoorzienend te maken inzake de productie van varkensvlees en daar slaagt het land steeds beter in. Het Russische ministerie van Landbouw investeert meer dan anderhalf miljard in de varkenssector. Vorig jaar produceerde het land 2,78 miljoen ton varkensvlees. Voor de boycot begon, voerde Rusland nog 400.000 ton varkensvlees in, vooral vanuit Europa en de VS. Vlaanderen exporteerde 15.000 ton naar Rusland. Van de ene op de andere dag stoppen met varkens is niet zo eenvoudig. Maar Europa kan wel beslissen dat varkens verplicht op een lager gewicht worden geslacht, zodat er minder vlees op de markt komt. De Europese ministers van Landbouw moeten echter nog een beslissing nemen. (De Standaard - I. Ghijs - 12/09/2015)

Gazprom speelt op twee paarden. Gazprom verzielt de constructie van een nieuwe pijpleiding naar Duitsland via de Baltische Zee. Deze verbindingen zal twee leidingen tellen met een capaciteit van 55 miljard cbm per jaar. Een aantal grote westerse maatschappijen worden uitgenodigd hieraan te participeren als minderheidsaandeelhouders. Die verbinding wil bovendien een transit door Oekraïne vermijden (het contract met het Oekraïense Naftogaz verloopt in 2019). Die leiding loopt ook via Polen en Slowakije. Bovendien is Nord-Stream-2 een alternatief ingeval Turkish Stream zou mislukken. (New Europe - K. Geropoulos - 21/06/2015)

Nord-Stream-2 verdeelt Europa. De Europese Commissie verklaarde dat gelijk welke pijpleiding die over het territorium van de EU loopt de Europese wetgeving strikt moet respecteren (niet enkel technisch, maar ook inzake de interne markt en mededinging). Energieveiligheid inzake bevoorrading is een prioriteit voor de energie-unie. Oekraïne moet een belangrijke transitroute naar Europa blijven. De helft van de Russische gasleveringen aan Europa gaat nu via Oekraïne. De uitbreiding van Nord-Stream zou een zeer belangrijke inkomstenderving voor Oekraïne en Slowakije betekenen. (New Europe - K. Geropoulos - 20/09/2015)

Turkish Stream en een kerncentrale. Op 13 juni in Baku bespraken Poetin en Erdogan de Turkish Stream gaspijpleiding en de kerncentrale van Akkuyu. Voor Gazprom is het belangrijk een aantal grote Europese gasdistributoren aan zijn zijde te hebben. Gazprom is er zich van bewust dat het zeer moeilijk wordt om zijn gas buiten Turkije geleverd te krijgen. Turkish Stream zou vier leidingen tellen, met een capaciteit van 63 miljard cbm. Hiervan zullen 16 miljard worden voorbehouden voor Turkije. (New Europe - K. Geropoulos - 21/06/2015)

EP bereikt compromis over TTIP. Het Europees Parlement zou er dan toch in slagen een standpunt in te nemen over het EU-VS-handelsakkoord. Eerder lukte dat niet door diepe onenigheid onder de twee grootste fracties. Alles draaide rond het fel gecontesteerde investor-to-state dispute settlement mechanism (ISDS), dat een buitenlandse investeerder toelaat een gastland voor een commissie van private scheidsrechters te dagen als hij zich benadeeld voelt door een beslissing van de betrokken regering. Gisteren werd een nieuw compromis bereikt. In de nieuwe tekst staat letterlijk dat de 'ISDS moet worden vervangen door een nieuw systeem om conflicten tussen investeerders en het gastland op te lossen'. Op termijn is de oprichting van een internationaal arbitragehof de oplossing. De Europese Commissie werkt momenteel aan een hervormingsvoorstel in die zin. Het is belangrijk dat het recht van de overheden om te kunnen reguleren niet in het gedrang wordt gebracht. (De Standaard - E. Neefs - 0/07/2015)

Geen importtaksen meer. Binnenkort wordt er geen importtaks meer geheven op gps-toestellen, gameconsoles en computerchips. Bedoeling is de concurrentie te stimuleren. Het treft zo'n 200 technologische producten. Dat kwamen 54 leden van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) overeen in Genève. De 54 moeten nog hun definitief fiat geven en dan werkt de WTO de technische details en agenda uit. (De Standaard - kls -

22/07/2015) Die producten staan in voor een wereldwijde handel ter waarde van liefst duizend miljard dollar per jaar.

Handelsakkoord met Vietnam. De Europese Unie en Vietnam hebben een overeenkomst bereikt over een vrijhandelsverdrag, waardoor douanetarieven en andere barrières verlaagd of weggenomen worden. Ruim 31 miljoen banen in Europa leunen op export. (De Tijd - 5/08/2015)

Schuldenknip voor Oekraïne. Oekraïne heeft een deal over een schuldenknip beet. Het akkoord kwam er na maanden onderhandelen en effent het pad voor een financiële levenslijn van het Internationaal Monetair Fonds. De Oekraïners hebben hun schuldeisers proberen te verleiden tot een schuldkwijtschelding van 40 procent. Dat ging de schuldeisers te ver. Zij wilden eerst slechts 5 tot 10 procent wegsnijden. Uiteindelijk vonden de twee partijen elkaar ergens halverwege. De schuldeisers krijgen warrants waarvan de coupon afhankelijk is van de toekomstige economische groei. Kiev moet geen rente betalen als de groei onder 3 procent zakt, maar er komt een extra vergoeding als de groei boven 4 procent klimt. Nu de deal een feit is, kan het IMF het beloofde reddingspakket van 17,5 miljard dollar vrijmaken. (De Tijd - K. Vansteenlant - 28/08/2015)

Obama in de armen van Poetin? De Russische president Poetin heeft zich weer op het internationale voorplan gewrongen door het voortouw te nemen in de internationale pogingen om een uitweg te vinden uit de Syrische burgeroorlog. De Amerikaanse president leek de uitgestoken hand te grijpen. 'De VS zijn bereid met elk land samen te werken, ook met Rusland en Iran, om het conflict op te lossen'. Maar hij voegde eraan toe dat een terugkeer naar de situatie van voor de oorlog onmogelijk is. De Syrische president Bashar al-Assad moet verdwijnen. Daarmee raakte Obama het gevoeligste punt aan in de samenwerking. (De Tijd - E. Ziarczyk - 29/09/2015)

Rusland helpt Syrisch regime. Rusland zet de grove middelen in om het Syrische regime van de ondergang te redden. Tot afgrijzen van de Verenigde Staten, die vrezen voor een escalatie van het geweld. Het leger van Bashar al-Assad zit echter zwaar in de verdrukking. Het kreeg de voorbije weken een rits nederlagen te slikken. Rusland stuurt massaal militair materieel naar het land en bouwt een luchthaven in de kustprovincie Latakia, de thuisbasis van de Assad-clan. De vrees is groot dat Damascus snel in de handen van de rebellen valt. De positie van Assad zou zo verzwakt zijn dat Moskou aan alternatieven denkt. (De Tijd - E. Ziarczyk - 11/09/2015)

Europa oogst wat het heeft gezaaid. ‘Tot op zekere hoogte oogst Europa wat het zelf heeft gezaaid, althans toch inzake vluchtelingen uit de Syrische en Libische oorlogen. In beide conflicten koos Europa een kamp zonder echt goed na te denken over de gevolgen. In Libië leidde de westerse interventie tot de implosie van de Libische staat. Na de val van Khadafi verslapt de westerse aandacht al gauw, waardoor jihadist en lokale rebellenbewegingen de macht konden grijpen. In Syrië zien we een soortgelijk scenario. Het westen wilde het einde van het bewind van de Syrische president Assad. Om dat doel te steunen werden de soennieten gesteund door zowel het Westen als door Saudi-Arabië en Qatar. Rusland en Iran steunden dan weer Assad. De Syrische kwestie evolueerde van een opstand naar een burgeroorlog, een regionale oorlog, en nu zelfs een oorlog met mondiale uitlopers. Turkije, dat bijna 2 miljoen Syrische vluchtelingen onderdak biedt, wil zelf van het probleem af. Griekenland heeft de Europese buitengrenzen slecht beschermd. De brede regio heeft nood aan een nieuw politiek plan. Als men de huidige staten wil behouden, dient een inclusieve strategie gevonden te worden voor alle bevolkingsgroepen. Ook is er een economisch Marshallplan nodig. Zonder die twee voorwaarden zijn alle inspanningen bij voorbaat vergeefs’, stelt David Crikemans,

docent UA, Middelburg en Genève. (De Tijd - 12/09/2015)

Turkije opent dubbel front. Met een rits bombardementen en razzia's heeft Turkije een dubbel front geopend. Het land trekt ten strijde tegen zowel de Islamitische Staat als tegen de Koerdische activisten. (De Tijd - 25/07/2015)

Erdogan wint bij bloedvergieten. Critici verwijten Erdogan dat hij met zijn ‘war on terror’ vooral op cynische wijze binnenlands gewin nastreeft. In juni verloor de AK-partij haar volstreekte meerderheid bij de parlementsverkiezingen. Door de Koerden aan te vallen hoopt Erdogan de nationalistische Turkse gevoelens aan te wakkeren, die dan binnenkort benut moeten worden bij nieuwe parlementsverkiezingen. Een peiling suggereert dat Erdogan's partij inderdaad in dat opzet kan slagen. (De Tijd - J. Van Hessen - 11/08/2015)

Deal met Iran. Na een ultiem overleg in Wenen hebben Iran en zes wereldmachten gisteren een nucleair akkoord bereikt. President Obama bereidt zich al voor op weerwerk van het achterdochtig congres. Het kernpunt van de afspraak is dat Teheran zijn nucleaire activiteiten gevoelig terugschroeft. De capaciteit om uranium te verrijken moet met twee derde verminderen. Van zijn huidige voorraad verrijkt uranium moet Iran 98% naar het buitenland vershippen of vernietigen. Tot er amper 300 kg overblijft. In ruil zullen de sancties die Iran de voorbije jaren moest slikken stap voor stap verdwijnen. Grote sommen geld die waren bevroren komen weer vrij. Het land krijgt opnieuw aansluiting op de internationale markten. Alleen de beperkingen op de wapenhandel blijven nog enkele jaren van kracht. (De Tijd - S. Hanegreets - 15/07/2015)

Zwaarste Chinese beurscrash ooit. Er lijkt geen einde te komen aan de val van de Chinese beurzen. In nog geen vier weken tijd ging bijna 3000 miljard euro aan beurs-waarde in rook op. Ook de ongeziene maatregelen van de Chinese overheid kunnen niet

verhelpen dat de beurzen van Shanghai en Shenzhen de verliezen opstapelen. Sinds de piek op 12 juni van dit jaar kelderden de twee Chinese aandelenmarkten respectievelijk ruim 30 en 40 procent. Voor zeker de helft van de 2800 aandelen die op de Chinese koerstabellen prijken, is de handel stilgelegd. Economen maken zich zorgen of Peking de hervormingen van de Chinese economie nog onder controle heeft. Zo is de zeepbel op de beurzen mee opgeblazen door de overheid. Om de aandacht van de oververhitte vastgoedmarkt weg te halen, promoveerde de overheid openlijk beleggingen in aandelen. (De Tijd - SV/TS/JV - 9/07/2015)

Chinese lucht. De abrupte Chinese devaluatie stuurt schokgolven door de financiële markten. Dat bevestigt China's statuut van economische grootmacht. De gevolgen van de devaluatie kunnen op langere termijn verregaand zijn, zeker nu de munt onder druk blijft. China zet meteen de omliggende Aziatische landen onder druk omdat zijn producten goedkoper worden. De Chinese devaluatie kan andere devaluaties uitlokken. Vietnam was het eerste land dat zijn munt liet zakken. Een valutaoorlog is dan niet veraf. Bovendien liggen er lijken in de kast in de vorm van probleemkredieten. Een maand geleden spatte al de zeepbel op de Chinese beurs uit elkaar. Nu is het blijkbaar zaak de reële economie draaiende te houden. Niets wijst erop dat de Chinese politici hun greep op de centraal geleide economie zullen lossen. Hun leidraad blijft het opdrijven van de productie. Daarnaast moeten ze erover waken dat de sociale ongelijkheid niet zo hoog oploopt dat er sociale onrust ontstaat. (De Tijd - J. Vanempen - 13/08/2015)

China wekt argwaan. China etaleert zijn militaire macht met een grootse parade om de zege in de Tweede Wereldoorlog te vieren. De Aziatische bureaus kijken argwanend toe. Wat wil China laten zien met die indrukwekkende herdenking? China was lange tijd terughoudend op militair gebied. China probeert nu te imiteren wat andere grootmachten doen. 'Allereerst gaat het om

de erkenning van China's rol in de strijd tegen agressie, zowel in het verleden als in de toekomst', zegt Zhang Zhexin van het Shanghai Institute for International Studies. 'Als beide grootmachten over min of meer dezelfde nucleaire capaciteiten beschikken, zal geen van beide geneigd zijn als eerste naar kernwapens te grijpen tijdens een hoogoplopend conflict. Anderzijds betekent het wel dat ze agressiever kunnen worden met conventionele wapens'. (De Tijd - S. den Daas - 3/09/2015)

China nog niet in muntclub. De Chinese munt moet zeker nog een jaar wachten om opgenomen te worden in het mandje van internationale reservevaluta's, waartoe ook de dollar, de euro, het pond en de yen behoren. Het IMF stelt de beslissing uit om Peking extra tijd te geven de nodige hervormingen door te voeren. Deze hervormingen zijn: het vrijlaten van de wisselkoers en het verder openstellen van de kapitaalmarkt. Peking is daar volop mee bezig. Voor China zou SDR-status (speciale trekkingsrechten) internationale erkenning betekenen voor het toegenomen economisch belang van het land. Om diezelfde reden richtte Peking recent met succes de Aziatische Investeringsbank op, die als tegengewicht moet dienen tegen het Westerse IMF en de Wereldbank. Erkenning als reservemunt zou de vraag naar Chinese valuta wellicht sterk doen toenemen. Wat onrechtstreeks kan leiden tot een forse instroom van buitenlands kapitaal en investeringen in het land. (De Standaard - nta - 21/08/2015)

INTERNE MARKT

Gezondheidsbeleid vergt verdragsherziening. De Europese Commissaris voor Gezondheid, Andriukritis, wil de rol van de EU in het gezondheidsbeleid vergroten. In het kader van de huidige verdragen heeft de EU slechts ondersteunende bevoegdheden inzake gezondheid, o.m. in preventiebeleid. Het is

tijd om de lidstaten hierover aan te spreken met het oog op de hervorming van de Verdragen. Zo zou er meer kunnen worden gedaan inzake de vergunning en de prijsbepaling van farmaceutica. Een aantal lidstaten verkiezen hun soevereiniteit te bewaren in plaats van de prijsvorming te controleren. Ook de farmaceutische lobby wil haar macht behouden. (Politico - A. Terzieva - 2/07/2015)

ENERGIE

De weg naar een Europese energiemarkt. 'Energie is de 'missing link', niet alleen van de interne markt, maar ook voor de Europese integratie als geheel', stelt Jerzy Buzek. Dit bereiken zal niet eenvoudig zijn. De energieunie telt vijf pijlers. (1) energieveiligheid: Rusland wordt niet meer aanzien als een veilige leverancier; (2) interne energiemarkt: een betere interconnectie van de lidstaten door meer pijpleidingen en energienetwerken; (3) energie-efficiëntie: een lagere consumptie verlaagt niet alleen de vervuiling, maar ook de vraag naar energie; (4) koolstofarme energie: vermindering van de broeikasgasuitstoot door een hogere CO2-prijs; (5) onderzoek en ontwikkeling: stimulering van lage koolstof technologieën door meer EU en nationale subsidiëring en partnerschappen met de private sector. De Europese Commissie heeft een lijst van 43 domeinen waarin wetgeving moet komen voor het einde van haar mandaat in 2019. (Politico - A. Gurzu - 8/01/2015)

Olieprijs van 50 dollar. De olieprijs zakte deze week onder 50 dollar per vat, maar volgens analisten is dat niet houdbaar. Ze zien de prijs later dit jaar opveren naar zowat 60 dollar. De prijsdaling van de jongste weken is te danken aan toenemende bezorgdheid over overaanbod. Er zijn 2,5 miljoen vaten olie per dag te veel. Het overaanbod stijgt en zal bijna zeker blijven toenemen. Bovendien blijft de Amerikaanse olieproductie stijgen dankzij de hogere productie van schaalolie.

Dat is een grote verrassing. De lage olieprijs ontmoedigt investeringen in alternatieve energie. Maar de Europese Unie heeft doelstellingen opgesteld voor het gebruik van alternatieve energie. Ook de klimaatop van begin december dit jaar kan een stimulans betekenen. (De Tijd - W. Vervene - 5/08/2015)

Schaliegas naar België. De Amerikaanse schaliegas revolutie bereikt ook België. Het Amerikaanse aardgas komt binnenkort per schip naar West-Europa en vormt er een nieuwe aardgasbevoorrading. De komende jaren steken 26 grote aardgasschepen de Atlantische Oceaan over. Ze voeren vloeibaar gemaakt schaliegas van een haven in de Golf van Mexico naar het Franse Duinkerke, waar op dit moment de laatste hand wordt gelegd aan een nieuwe gigantische gasterminal. Vanuit de terminal in Duinkerke, waarin het Belgische Fluxys een belangrijke rol speelt, kan het gas worden vervoerd naar Franse verbruikers of buurlanden zoals België. De terminal in Duinkerke wordt rechtstreeks aangesloten op het Belgische gasnet. (De Tijd - D. Adriaen - 13/08/2015)

GROEI EN WERK

Plan Juncker start. Het zogenaamde plan-Juncker, een investeringsfonds van 315 miljard euro, is klaar (ook EFSI-fonds genoemd). De eerste investeringsprojecten zijn al gescreend en na de zomer moet de Europese Investeringsbank (EIB), die het fonds zal beheren, uit de startblokken schieten. Dit investeringsfonds is noodzakelijk omdat de investeringen in Europa nog altijd 15 procent lager liggen dan in 2007, zei Juncker. In Vlaanderen zal de Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV) het aanspreekpunt voor het Juncker-plan worden. Bedrijven kunnen ook zelf de EIB contacteren. Er zijn geen verdeelsleutels per land of per sector. Een belangrijk criterium wordt het risicogehalte van het project. Als blijkt dat het project alleen via de Europese

waarborg van het Juncker-fonds aan geld kan geraken, zal het Juncker-fonds makkelijker ja zeggen. (De Tijd - B. Haeck - 23/07/2015)

Nieuw sociaal Europa? Een vluchtelingen crisis bovenop de al hoge werkloosheid. En een EU-Commissievoorzitter die van een sociaal Europa zijn stokpaard maakt: dat is werk op de plank van Marianne Thyssen. Zij verklaarde hierover: 'Eind dit jaar kom ik met een mobiliteitspakket. Daarin zitten maatregelen om misbruiken bij detachering aan te pakken. Midden volgend jaar treedt ook de EU-wetgeving in werking die de inspectie meer instrumenten geeft om op te treden en die samenwerking verplicht tussen nationale overheden. Zo kunnen we nagaan of een gedetacheerde werknemer zijn sociale zekerheid in zijn land betaalde. We hebben maatregelen genomen om de jeugdwerkloosheid te bestrijden. Elke jongere krijgt recht op een stage, werk of een bijscholing. We hebben de pre-financiering opgetrokken om projecten van de lidstaten te ondersteunen. 1 miljard is al uitbetaald. We hebben ook 140.000 nieuwe leerstages opgezet voor de vorming en bijscholing van jongeren in bedrijven. De Europese discussie over pensioenen gaat niet enkel over de betaalbaarheid, maar ook over hoe adequaat ze zijn. We komen met minimale regels voor de hoogte en de duur van werkloosheidsuitkeringen, of de toegang tot kinderopvang. Volgende week komt er een plan voor de mensen die al een jaar of langer zonder job zitten'. (De Tijd - K. Van Haver - 11/09/2015)

Boze landbouwers. De Europese ministers van Landbouw vinden het voorstel van de Commissie om landbouwers met 500 miljoen euro te steunen onvoldoende. De omstandigheden zijn lastig, maar wie denkt dat hij ze kan negeren en de markt kan sturen, vergist zich stevig. Dat was de rode draad door de plannen die de Europese Commissaris voor Landbouw voorstelde aan de 28 ministers van Landbouw van de EU. Hij stelde daarom maatregelen voor die snel

weer verse cash in de sector én perspectief op lange termijn moeten brengen. Maar hij trok ook een duidelijke lijn: de markt zal blijven spelen. In het landbouwbeleid van de EU speelt de Commissie een centrale rol, maar de ministers van Landbouw moeten zich wel achter de Commissie-plannen scharen. Volgende week volgt een nieuwe poging om tot overeenstemming te komen. (De Tijd - B. Haeck - 8/09/2015)

Europa's belastingkruistocht. De rijke landen proberen wanhopig de miljarden euro's niet aangegeven bedrijfsinkomsten te innen. De landen lid van de OESO verliezen jaarlijks 225 miljard euro of ongeveer 10% van hun bedrijfsbelastingen door dit type van belastingontduiking. De ministers van Financiën van de EU bespraken de automatische uitwisseling van informatie over belastingen als deel van de wetgeving die in maart 2015 door de Commissie werd voorgesteld. De EU-lidstaten zouden elke zes maanden informatie uitwisselen over de belasting die multinationale ondernemingen betalen in de respectievelijk landen. Ook werd besproken hoe retroactief deze controle zou zijn. Vijf jaar was voldoende voor de ministers van Financiën. Brussel wil ook de zogenaamde 'tax rulings' ter sprake brengen. Deze rulings vergemakkelijken agressieve belastingplanning en maken het de bedrijven mogelijk om de gaten in de wetgeving op te zoeken. Deze poging tot méér transparantie heeft een aantal EU-landen in het defensief gedrongen die werden gekritiseerd omdat ze bedrijven aantrokken met zeer gunstige voorwaarden. (Politico - Z. Turner - 8/10/2015)

Europa voor notionele interestaftrek. De Europese Commissie wil dat bedrijven in plaats van schulden te maken vaker kapitaal ophalen. Ze omarmt daarom het idee van notionele interestaftrek, die kapitaal fiscaal aantrekkelijk maakt. De suggestie blijkt uit het plan voor een unie van kapitaalmarkten, dat Europees Commissaris Jonathan Hill klaar heeft. Het is een van tien werven van Commissievoorzitter Jean-Claude Juncker. 'Ik hoop dat de ambitie van Hill verder reikt dan

die eerste stappen', reageert Europees Parlements lid Philippe De Backer (Open VLD), die het dossier volgt. 'Als we beter werkende Europese kapitaalmarkten willen, moeten we ook nadenken over verschillen in faillissementsrecht, over belastingen en pensioensparen'. Dat de Commissie achter de notionele intrestaftrek staat, is belangrijk omdat ze wil dat bedrijven overal in Europa hun belastbare winst op dezelfde manier berekenen. Maar de discussie moet nog beginnen. Belastingen liggen zo gevoelig in de EU dat ieder EU-land een vetorecht heeft over de fiscale wetgeving. (De Tijd - B. Haeck - 9/09/2015)

MILIEU

De prijs van niets doen. De klimaatopwarming niet aanpakken zadelt de hele wereld tegen 2060 op met een factuur van 44.000 miljard dollar. De opwarming wél aanpakken kost volgens de bank Citi niets - integendeel: het levert zelfs geld op... In het meest waarschijnlijke scenario loopt de gederfde economische activiteit jaarlijks op. In 2060 zou de klimaatopwarming ons zo gemiddeld 1,5 % aan bruto binnenlands product kosten... Als we de komende jaren niets doen, betaalt de hele wereld de komende eeuw in totaal 192.000 miljard dollar aan energie. Wordt er wel actie ondernomen, dan komt de factuur 1.800 miljard lager uit. Daarbij moet fors minder geïnvesteerd worden in olie, steenkool en gas. Tegelijkertijd moet er ingezet worden op hernieuwbare energie, zoals windmolens en zonnepanelen. Ook de investeringen in kernenergie nemen voorlopig nog toe. Daarnaast zijn aanzienlijke investeringen nodig in hogere energie-efficiëntie. Citi ziet ook een mogelijkheid in een CO2-belasting. Groene investeringen zijn volgens de bank ook vanuit financieel oogpunt rendabel.... De klimaatimpact is erg ongelijk verdeeld. Vooral Zuid- en Zuidoost-Azië dreigen sterk getroffen te worden. En ook het Midden-Oosten en Afrika delen in de klappen. In Europa, Noord-

en Zuid-Amerika is de louter economische impact veel geringer. (De Standaard - D. De Smet - 21/08/2015)

Europa ruziet over klimaatambities. Europa moet op de VN-klimaatconferentie van Parijs een voortrekkersrol spelen, maar het maakt onderling ruzie over de ambities. Niet alleen de migratiecrisis verdeelt Europa, ook de klimaatambities veroorzaken tweespalt. 'Een aantal lidstaten is niet bereid om Europa het voortouw te laten nemen in een ambitieus internationaal akkoord, zegt Kathleen Van Brempt, Lid Europees Parlement voor S&D... En jawel, opnieuw loopt de scheidingslijn langs het voormalige IJzeren Gordijn. Onder leiding van Polen en in mindere mate Hongarije willen vooral de oostelijke lidstaten dat de EU de ambities beperkt tot het oude voorstel. Daarin stond dat de hoeveelheid broeikasgassen wereldwijd tegen 2050 gehalveerd moest worden in vergelijking met 1990. 'Maar ondertussen vindt het VN-klimaatpanel, op basis van recente wetenschappelijke inzichten, dat reducties tussen 40 en 70 procent noodzakelijk zijn om de klimaatopwarming onder de 2 graden te houden. En dit niet ten opzichte van het basisjaar 1990, maar ten opzichte van 2010, waardoor nog veel grotere inspanningen nodig zijn.' 'Met de ambities die de landen kenbaar hebben gemaakt, stijgt de temperatuur tegen het einde van de eeuw met 3 graden', aldus Christina Figueres, klimaatchef van de VN die de klimaatconferentie van Parijs voorziet. (De Standaard - D. Minten - 16/09/2015)

Ongewone coalitie op de been. Normaal lopen ze met een boogje om elkaar heen: ngo's en bedrijven. Maar vandaag slaan ze handen in elkaar om aan de klimaatlarmbel te trekken. Dat doen 76 bedrijven, ngo's en lokale overheden onder de vleugels van een nieuwe organisatie die zich 'The Shift' noemt. In een open brief manen ze de Belgische regering aan om een ambitieus en bindend klimaatakkoord te onderhandelen in Parijs. Daarnaast stippen ze aan ook zelf stappen te ondernemen om de uitstoot van broeikasgassen te verminderen. (De Standaard - D. De Smet - 11/09/2015)

Sjoemelsoftware. ‘De EU tests zijn niet geschikt voor het nagestreefde doel’ zegt Greg Archer van T&E. ‘Europa moet het systeem stoppen waarbij de automobielproducenten de gelegenheid krijgen de gunstigste lidstaten te kiezen om hun modellen te laten keuren’. Zodra gecertificeerd kan die auto over heel Europa worden verdeeld zonder verdere certificatie. Bovendien ontbreekt er een controlesysteem dat onafhankelijk on-the-road testen oplegt. De eerste stappen worden in 2016 verwacht wanneer de Commissie haar nieuw on-the-road systeem zal uittesten. (Politico - S. Stefanini - 24/09/2015)

EUROZONE

Euro faalt als welvaartsmotor. Europese landen hebben de euro niet nodig om een achterstand in welvaart goed te maken. De welvaartsverschillen binnen de eurozone zijn vijftien jaar na de invoering van de eenheidsmunt niet afgenomen, schrijft de ECB in een gepubliceerde studie. De zogenaamde ‘convergentie’ die de euro met zich zou brengen, heeft niet plaatsgevonden. De vaststelling is des te pijnlijker omdat de lidstaten van de Europese Unie als geheel wel degelijk naar elkaar zijn toegegroeid. Niet zozeer de euro, maar de eengemaakte markt helpt dus om de verschillen te verkleinen. De ECB-studie onderzoekt waarom de verwachte inhaalbeweging er niet is gekomen. Dat komt gedeeltelijk, zeggen de onderzoekers, omdat de euro een vals gevoel van rijkdom creëerde. De rente daalde, waardoor er veel geld geïnvesteerd kon worden dat niet altijd productief werd aangewend... Daarnaast lieten de lidstaten na om de omstandigheden te scheppen waarin de euro zijn meerwaarde kon bewijzen. Strenge regulering werd niet afgezwakt, inefficiënte overheden werden niet efficiënter gemaakt, zwartwerk werd niet aangepakt. De ECB geeft de landen een to-do-lijstje mee: (1) boeken op orde brengen; (2) concurrentie stimuleren op de markten voor

goederen, diensten en arbeid; (3) de productiviteit opdrijven. Dat de onvolkomenheden van de eenheidsmunt worden blootgelegd door de instelling die de behoeder van de euro is, verrast wel. (De Standaard - R. Kooijman - 30/07/2015)

ECB-bazooka werkt onvoldoende. De bazooka die de ECB heeft ingesteld, heeft bitter weinig effect. Hoewel ze maandelijks 60 mia euro in de economie pompt, blijft de groei en de inflatie te laag. En dus lijkt een verlenging of uitbreiding van het programma haast onvermijdelijk. (Frank Dereymaeker - 4/09/2015)

GRIEKENLAND

Komt Griekenland met euro ooit weer tot leven? ‘Griekenland is een gefaalde staat die door zijn burgers wordt gewantrouwd... De eerste redding in 2010 was geen redding van Griekenland, maar een redding van onze banken. De Griekse schuld van de banken was eigenlijk niets waard, maar omdat de overheden hun gezicht moesten redden, kregen de banken plots de helft van hun schuld terug... Wat bij een grexit? Omdat Griekenland nauwelijks nog productieve infrastructuur over heeft, zal de devaluatie die volgt op een grexit de Griekse export niet stimuleren. Er dreigt integendeel een totale ramp... Griekenland wordt een gefaalde staat met snel stijgende criminaliteit en sociale chaos.. Er volgt massale migratie vanuit Griekenland naar de rest van Europa. Het geld dat de landen en de ECB aan Griekenland uitleenden, verdwijnt. De reputatie van de ECB wordt vernietigd. Andere eurolanden dreigen opnieuw aangevallen te worden door speculanten en de eurozone rafelt uit aan haar onderkant’. (De Tijd - prof. K. Schoors - 1/07/2015)

Nood aan democratische legitimiteit. ‘De muntunie heeft meer democratische controle nodig om een legitiem beleid te kunnen voeren in Europa. Een monetaire unie

zonder politieke onderbouw is niet houdbaar', stelt Philippe De Backer, lid Europees Parlement voor Open VLD... Wat is het echte probleem, vraagt hij zich af? 'Het echte probleem is een gesloten economisch systeem, bepaald door cliëntelisme en vriendjespolitiek. Een opgeblazen publieke sector. Een systeem dat een pensioenstelsel hanteert zonder dat er verantwoordelijkheid of financiering tegenover staat. Gevolg: een economie met een productiviteit op slecht 70% van het EU-gemiddelde, handelstekorten die met verse schulden worden toegedekt en een onbestaande exportsector... Om dat gebroken economisch systeem overeind te houden baat geen schuldverlichting of bijkomend hulppakket. Voert Griekenland geen hervormingen door, dan heeft het land elk jaar een hulppakket nodig en geraken we nooit uit de neerwaartse spiraal... We hebben leiders nodig die het Europese project ten volle willen verdedigen en voltooien'. (De Tijd - 4/07/2015)

Zes jaar Griekse crisis. 20 oktober 2009: George Papandreou maakt bekend dat het tekort op de begroting 12,5% bedraagt in plaats van 6%; mei 2010: Athene ontvangt een eerste hulpplan van 110 miljard euro; 26/27 oktober 2011: Athene ontvangt een tweede Grieks steunplan van 130 miljard euro; maart 2012: de Griekse schuld wordt verminderd door het afschrijven van zo'n 200 miljard bij private obligatiehouders; december 2014: premier Samaras weigert verdere besparingen in de pensioenen; 25 januari 2015: Alexis Tsipras vormt een regering; 30 juni 2015: Athene betaalt een lening van 1,5 miljard euro niet terug aan het IMF. Het tweede steunplan vervalt en dus ook het nog beschikbare geld; 5 juli 2015: meer dan 61% van de Grieken stemt tegen verdere besparingen. (De Tijd - KV - 11/07/2015)

Hoe Tsipras gekruisigd werd. Na zes maanden onderhandelen en de dreiging van failliete banken slikte de Griekse premier de ene toegeving na de andere. Wat geeft Athene? Budgetoverschot in 2015: 1%, 2016: 2% 3% in 2017 enz.; hervormingen van belastingen, pensioenen, arbeidsmarkt en

overheid; 50 miljard euro overheidsactiva in een privatiseringsfonds; toezicht op de correcte uitvoering van de afspraken met de trojka. Athene staat onder curatele. De Griekse regering moet groen licht krijgen van het IMF, de Europese Commissie en de ECB vooraleer ze een wetsontwerp in het parlement mag indienen. Wat krijgt Athene? Later een lening van het ESM-fonds van 82 tot 86 miljard euro; een overbruggingskrediet van 7 mia in juli en 5 mia in augustus 2015. Schuldverlichting is bespreekbaar in het najaar na de hervormingen. Cofinanciering door de Commissie voor 35 mia euro aan investeringsprojecten. (De Tijd - BH en KV - 14/07/2015)

Waarom het zo snel ging. De voornaamste reden waarom deze overeenkomst er zo snel kwam ligt bij het springen van een politieke grendel begin juli, wanneer het tot Tsipras doordrong dat er geen keuze meer was. Griekenland zat zonder geld en zou op 20 juli in gebreke zijn gebleven ten aanzien van de ECB zonder noodsteun, hetgeen recht naar een grexit zou leiden. Daarom was er spoedig een akkoord nodig... Het 'professionalisme' en de flexibiliteit' van de nieuwe Griekse minister van Financiën hebben geleid tot een akkoord... Voorts vertrok men niet van een wit blad: tussen maart en juli maakten de technocraten inhoudelijke vooruitgang... (Le Monde - C. Ducourtieux - 6/09/2015)

Geen 'Europe as usual'. 'Soevereiniteit en democratie op lidstaatniveau zijn compatibel, maar zoals de voorbije weken en vooral gisteren afdoend is bewezen: vroeg of laat komt minstens een van beide in botsing met de wetten van de muntunie. Griekenland heeft op pijnlijke wijze geleerd dat het ontkennen van die wetmatigheid leidt tot het verlies van zowel de onafhankelijkheid als de democratie... Er liggen maar twee wegen voor ons: ofwel geven we de nobele, maar naïeve gedachte op dat een eenheidsmunt voor negentien onafhankelijke democratische staten een onomkeerbaar project is. Ofwel bouwen we een soevereine democratische

politieke ruimte over de negentien lidstaten heen'. (De Standaard - B. Sturtewagen - 14/07/2015)

Gesprekken over derde Griekse redding.

De Griekse regering en de trojka zijn aan een hindernisrace begonnen: in vier weken tijd een akkoord vinden over de voorwaarden voor een derde redding. Inzet: 86 mia euro. Deadline: 20 augustus. Dat de onderhandelingen nu pas beginnen, heeft een reden. Eerst moest Athene tonen dat het van goede wil is en enkele hervormingen in het parlement goedgekeurd krijgt. Op 15 juli was er een brede meerderheid voor een hogere btw en een pensioenhervorming. Het Griekse parlement moet ook een tweede pakket hervormingen aannemen: een sneller werkende justitie en regels om failliete banken te ontbinden zonder gezonde banken in hun val mee te sleuren. (De Tijd - B. Haeck - 23/07/2015)

Noodhulp aan Griekse banken. De ECB heeft nog eens de noodhulp voor de Griekse banken verhoogd van 89,5 mia tot 90,4 mia euro. Het was de 22ste keer sinds begin februari 2015 dat de ECB de noodkredieten verhoogde. De ECB mag alleen maar noodhulp verstrekken aan banken die gezond zijn en in een tijdelijk dipje zitten... Jean-Claude Juncker zegt bezorgd te zijn over wat de toekomst brengt. Zowel in de discussies over Griekenland als over migratie zijn de klassieke Europese banden van solidariteit doorbroken, zegt hij. (De Tijd - BH -23/07/2015)

De hel van Athene. Niet de crash op de beurs van Athene, maar de crash van het ondernemersvertrouwen maakt duidelijk dat Griekenland in economisch stormweer zit en een redding moeilijk wordt. De extreme zwakte van de Griekse economie zet ook de onderhandelingen over het derde reddingsplan zwaar onder druk. Ieder plan dat wordt afgesproken tussen de quadriga en Athene staat vanaf het begin onder druk omdat de uitgangspunten niet meer realistisch zijn. Dat betekent dat ook dat het derde reddingsplan geen definitieve oplossing wordt, maar hooguit opnieuw even tijd koopt voor

Griekenland en de eurozone. Het Griekse probleem is zelfvoedend geworden. De huidige rampzalige economische toestand van het land brengt onvermijdelijk de mogelijkheid van een al dan niet tijdelijke grexit weer op tafel... (De Tijd - J. Vanempten - 4/08/2015)

Grieken trekken naar stembus. De Griekse president effende het pad voor vervroegde verkiezingen op 20 september. Tot dan neemt een interim-regering het bestuur over. Voor de derde keer dit jaar moeten de Grieken naar de stembus. (De Tijd - J. Vanempten - 29/08/2015)

MIGRATIE

Koerswijziging. De drastische koerswijziging van Duitsland doet politiek Europa naar adem happen. Plots moet iedereen zich herpositioneren nu de meest genereuze EU-lidstaat Schengen inroept om de vluchtelingenstroom een halt toe te roepen. Het verdrag van Schengen laat zo'n tijdelijke maatregel toe, het gaat ook niet over het sluiten van de Duits-Oostenrijkse grens. Duitsland voert enkel de grenscontroles opnieuw in. (De Tijd - prof. Steven Van Hecke - 15/09/2015)

Cascade van gesloten grenzen. De poging van Duitsland om extra druk te zetten op de EU-bijeenkomst, pakte verkeerd uit. Duitsland besliste zondag de grenzen met Oostenrijk te sluiten. Die beslissing veroorzaakte op haar beurt een cascade van gesloten grenzen: Oostenrijk en Slowakije verscherpten het toezicht aan de grens met Hongarije. En Hongarije sloot de grens met Servië hermetisch af... Dank zij de grenscontroles kan Duitsland de economische migranten uitfilteren aan de grens en hun de toegang weigeren. Maar de migratiestromen dreigen zich zigzag te verleggen, met het risico dat her en der in de EU nieuwe muren ontstaan aan de binnengrenzen... Griekenland laat zich geen schuldgevoel aanpraten over het gebrek aan vluchtelingenopvang. Er is nog veel rancune over de harde Duitse rol in de eurocrisis, met

als gevolg dat de Grieken die vluchtelingen nog liefst een extra zetje geven om richting Duitsland gaan. (De Tijd - K. Van Haver - 15/09/2015)

Lidstaten moeten hier niet besparen. Het ziet er naar uit dat de regering-Michel niet extra moet besparen om de kosten voor de vluchtelingen te compenseren. Europa zal zich soepel opstellen voor landen die hun begrotingsnorm overschrijden, dat liet Europees Commissaris Pierre Moscovici verstaan. (De Tijd - P. Blomme - 15/09/2015)

Vage beloften. De vluchtelingencrisis grijpt de samenhang in de Unie naar de keel. De kloof tussen oost en west is helemaal terug, is te horen. Landen als Duitsland dragen alle lasten en willen solidariteit. Dinsdagavond raakten de Europese landen het eens (in een meerderheidsstemming) over de spreiding van 120.000 vluchtelingen over de EU. Slowakije, Hongarije, Tsjechië en Roemenië stemden tegen die solidaire aanpak, maar moeten wel de afspraken uitvoeren. De Slowaakse premier gaat de EU-beslissing juridisch aanvechten. Andere beslissingen: de EU en de lidstaten willen dit jaar minstens een miljard euro extra aan de VN geven voor voedsel en opvang van Syrische vluchtelingen in de regio. Ook de Balkanlanden krijgen meer Europese hulp voor het beheersen van de migratiestroom. Voor het ondersteunen van de EU-landen zelf trekt de Europese Commissie in 2015 27 mio euro meer uit. De EU-agentschappen Frontex, EASO en Europol krijgen meer middelen en mensen. (De Tijd - K. Van Haver - 24/09/2015)

Spreidingsplan voor later? De beslissing over de quota is ook symbolisch. Het zal nog even duren voor de eerste vluchtelingen 'verhuisd' worden binnen de Unie. De 'hervestiging' kan pas beginnen als Italië en Griekenland in staat zijn de vluchtelingen te registreren en te selecteren. Dat veronderstelt het opzetten van de zogenaamde hotspots, met medewerking van Europese asiexperts. Het veronderstelt ook opvangkampen waar vluchtelingen blijven tot de asielaanvraag is

goedgekeurd of geweigerd. In het laatste geval worden vluchtelingen vanuit die kampen aan de EU-grenzen teruggestuurd. (De Tijd - K. Van Haver - 23/09/2015)

Aandacht verschuift naar Turkije. Nu er een beslissing is doorgedruwd over meer Europese solidariteit in de migratiecrisis, verschuift de aandacht op de Europese top naar maatregelen om de asielstroom richting Europa te beperken... Frans Timmermans, eerste vice-voorzitter van de Europese Commissie, somde op wat die volgende stappen zijn: de betere bescherming van de buitengrenzen van de Europese Unie, de oprichting van hotspots in Italië en Griekenland voor de systematische registratie van asielzoekers, een selectieproces om vluchtelingen van economische migranten te scheiden (met het oog op het terugsturen van die laatsten), en de verbetering van de samenwerking tussen de EU en de landen vanwaar de migranten vertrekken... Cruciaal daarbij wordt Turkije. Extra middelen dienen voor een betere behuizing in de Turkse vluchtelingenkampen en voor de organisatie van onderwijs en gezondheidszorg. In ruil zou Turkije moeten beloven dat het de strijd tegen de mensensmokkelaars zal opvoeren en dat het maatregelen zal nemen opdat er minder migranten op bootjes naar Griekenland kunnen vertrekken. (De Standaard - B. Beirlant - 23/09/2015)

Uittocht zonder einde. Volgens Robert Sidelsky, prof. em. politieke economie (Warwick University), maken de aard en de schaal van de uittocht uit Syrië alle vroegere wettelijke en politieke opvattingen over migratie achterhaald... In het verleden was de belangrijkste motivatie om te emigreren economisch... In de praktijk is het nooit gemakkelijk geweest om economische van politieke vluchtelingen te onderscheiden... Vluchtelingen uit Syrië en andere oorlogsgebieden worden nu geconfronteerd met wettelijke stelsels die niet op hen berekend zijn. Het asielsysteem is totaal

onvoorbereid op de nieuwe generatie vluchtelingen. Deze mensen komen niet in aanmerking voor asiel, omdat ze niet voor een specifieke vervolging op de vlucht zijn, maar voor de desintegratie van hun staten. Ze kunnen 'humanitaire bescherming' of een 'discretionaire verblijfsvergunning' krijgen, maar ze kunnen ook als illegale immigranten worden gedeporteerd... Wat moet er gebeuren? Een tijdelijke verblijfsstatus, in of buiten Europa, zou een redelijke oplossing kunnen zijn als een snelle oplossing van de conflicten een realistisch vooruitzicht zou lijken. In Syrië is dat niet het geval. Het aantal vluchtelingen in de transitkampen zal blijven toenemen en nog meer mensen zullen hun leven in de weegschaal leggen om de lekke Vesting Europa te bereiken... In werkelijkheid kan of wil het Westen de vereiste aantallen vluchtelingen niet absorberen en heeft het geen oplossing voor het probleem van de gefaalde staten. Het heeft met andere woorden geen beleid, afgezien van het uitdelen van humanitaire hulp aan de mensen in de vluchtelingenkampen. (De Standaard - 25/09/2015)

Abonnement:
Jaarabonnement

PER e-mail
7.50 euro/4 nummers

Bankrekening:
BE872200316957-94
PAPIERVERSIE
10 euro/4 nummers

Vermeldenswaard is de invulling van de sectie **EuropaDebat**, die naast **EuropaInfo**, een plaats is waar zeer veel vragen worden gesteld. Er zijn zo veel onbeantwoorde vragen over Europa. Deze website wil bescheiden bijdragen tot een noodzakelijke bewustwording.

De website EuropaDebat wil de visie van het **Europees federalisme** ruimer bekend maken in Vlaanderen.

, ONDERSTEUNING EN ADVIES

Contact met Robert Verschooten
Tel: 03/238.97.74
www.europadebat.be

e-mail esic@telenet.be